

Cuvântul

propedeuticii

Apare afară de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Două concepții politice

— Lupta între partide —

Viața politică a României în-tregite de după război, s'a prezentat până azi mai mult ca o luptă între partide pentru putere, ca un conflict mai mult personal între doi sau trei.

Schimbarea bruscă și trecerea dela o stare economică inferioară, dela o politică de clasă a burgeziei boeresti dincolo de munți, și tranziția noastră dela o politică de luptă ideală pentru conservarea vieții naționale, la o chemare la muncă constructivă și acțiune pozitivă a vieții de stat, nu s'a putut face fără să producă neorientare, turburări și haos.

La noi nu s'au ciocnit curente politice, sociale sau economice bine determinate, ca în alte state, la noi nu au stat față în față principii cu totul contrare opuse, programe de guvernământ menite să pună viața de stat pe baze noi.

Dacă am examina programele tuturor partidelor noastre politice, deosebirea este aproape neînsemnată.

Ceeace deosebește însă un sistem de guvernare de celalalt, cari s'au peronat până azi la cărma țării, este însăși mentalitatea, și concepția de guvernare între un partid și celalalt.

Deoparte stă partidul liberal, sprijinit pe instituțiile sale bancare, pe clasa mai mult comercială, industrială a țării, dupăcum

în trecut, partidul liberal a fost exponentul și reprezentantul tipic al clasei latifundiare boeresti din vechiul regat.

De aici urmează apoi spiritul de conducere și guvernare liberal, culminând în niziunța de a pune mâna pe toate bogățiile țării, de a-și procopsi și lega pe aderenți cu favoruri materiale. Totul se reduce la chestie de partid și partizani.

Nu tăgăduim rolul important pe care l-au avut fruntașii partidului liberal în trecutul țării, dar iarăși este clar, că a privi și azi România Mare, prin unghiul unor interese de partid, căutând a se rezima în primul rând pe comercializarea bunurilor publice în favorul băncilor și partizanilor partidului, croind la legi, numai și numai din considerații de partid, legi administrative, judecătorești, economice etc. etc.

Pentru liberali, votul mulțimei, voința țării, nu a însemnat nicicând nimic.

Având față în față numai pe deosebitori, acesteia încu bazându-se pe bunăvoința Suveranului, de a-i aduce din când în când la seama, liberalii abia azi își dau seama, că în România Mare, în era votului universal și secret, în epoca democrației universale, nu mai pot trece cu vederea voința țării, nu mai pot zice: „Dacă voi nu ne vreți, noi vă vrem“.

Cu furturi de urne, cu teroare și cu forța armată, au prânzit odată, dar nu mai pot și cina.

În fața acestui partid, care recunoaștem că există și va exista, ca reprezentant al păturei conservatoare, a finanței și capitalismului românesc, stă față în față partidul poporului și partidul național-tărănesc.

Partidul poporului azi în colaborare cu partidul național de sub conducerea dlui ministru V. Goldiș, care înțelege să iasă din pasivitatea în care Ardealul și Bănatul a stat până azi, contribuind și aceste provincii, prin reprezentanții săi la opera de condncere, consolidare și dezvoltare a Statului.

Concepția politică pe care o aduce dl ministru Vasile Goldiș în partidul național de sub conducerea D-Sale, este politica activă a românilor de dincoaci de Carpați.

Toate aceste partide politice caută a se dovedi și se afirmă ca reprezentanți ai intereselor producătoare, bazându-se pe voința maselor largi ale poporului, chemate prin votul universal să participe la conducerea țării și orânduirea treburilor publice.

Ambele aceste partide și-au fixat un program de muncă condus de același interes pentru promovarea și ridicarea păturilor sociale muncitoare.

Astfel putem vorbi în viața noastră politică de două curente social-politice puternice și cu drept de existență; de o parte burghezia liberală, capitalismul, de altă

parte democrația, munca productivă.

Când dezvoltarea economică, industrială și de politică externă a țării noastre va lua un avânt mai mare, desigur ca și în alte state se vor desvolta și impune curente sociale și partide nouă.

R.

INSEMNAȚI DE-O ZI

Nu mai zice...

Eri fiind timpul prea urât, — ca după topirea zăpezii, — pute-ți-vă închipui, cum intrau bieții frații din sate, cu ciuboatele lor, până'n gât în noroii chisăliți.

Un om măcar, nu vezi pe stradă și ai crede că-i părăsit satul, — decum să mai presupui că, în atmosfera așa de abătătoare să poți să auzi câte ceva și chiar la sate, — din cari poți, să iai învățături.

Ca de sub pământ apărură două fuste le-am recunoscut la moment. Uua din ele era Madam X., o femeie draguță de altfel, însă cunoscută ca, fire indiferentă, având idei ciudate.

A doua, Madam Y. o femeie visătoare, și știe tot satul că cetește numai cărțile lui „Werne“.

„Ce bine îmi pare, — zise Madam Y., — că te mai pot vedea și pe tine! ? Unde te ascunzi de lume, ce mai faci draguțo ? ?“

„Lasă-mă dragă — zise Madam X., — sunt foarte supărată, ba chiar intristată!“

Mme Y.: Doară... nu... s'ă întâmplat ceva ? ? Ei, și-i, ce-ți mai face bărbătelui ?

Mme X.: „Nu-! aminti te rog, — har Domnului, că, scap de el odată.“

Mme Y.: „Ce zici dra-a-a-gă ? ?“ Păi, — cum se poate, ... ăla te adoral ? ?“

Mme X.: N'ai idele ce „câine-!“ ! Incep di-vorful și gata. Nu-! mai pot sujeri !

Mme Y.: „De ce zici dragă, că-i câine, nu se poa...“

Mme X.: (intrerupând prietena.) Nu-mi mai place de el, — prea de tot... e mai-mi place decât câinii, — prea e fidel și nu-mi place să mă iubească așa !

Mme Y.: (confuză) „Nu-u-u, mai zi-i-i-ce“ :

— Și cu aceasta învăța-i ceva ! — SEXTUS.

* Situația cultelor în Statul român

— Discursul dlui Vasile Goldiș, ministrul cultelor și artelor, rostit în luna Decembrie 1926 —

Domnule Președinte!
Domnilor Senatori !

La 15 Noembrie anul acesta am adresat o decizie cu No. 49838 către chiriarii bisericii ortodoxe române și către toți șefii bisericilor creștine din țară. Obiectul acestei decizii era să reglementeze subvenționarea de către Stat a parohiilor ortodoxe române și totodată să se aplice același regim față de toate confesiunile existente în țară, intru în aplicarea acestui regim ar fi mai favorabilă decum a fost regimul de mai înainte.

Această decizie a fost interpretată în mod greșit. Greșala e greu de explicat. Totuși nu aș vrea să cred, că ea să fi fost făcută cu anumite tendințe politice. Ar fi foarte regretabil, dacă chiar și asemenea chestiuni atât de mari, atât de importante pentru

țara noastră cum este problema religioasă ar putea să fie folosită pentru mici intrigi politice.

Greșala însă s'a făcut și în urma acestei interpretări greșite, o avalanșă întreagă de acuze s'au ridicat contra mea, An curs din toate părțile la minister proteste din partea reprezentanților cultelor minoritate și din partea bisericii surori a românilor uniți. S'au făcut intervențiuni și la alți factori, afară de ministerul cultelor și artelor, singurul deocamdată care are căderea să hotărască în chestiunea aceasta. Nu s'au pusă în discuție cei cari au crezut că li s'a făcut o nedreptate, să aștepte explicațiile necesare dela forul competent. S'au făcut intervențiuni la primul ministru, șeful guvernului; n'a fost cruțat nici cel care zace pe patul de suferință și în momentele cele mai grele a alergat la

treptele Tronului ridicându-se pretutindeni acuza, că ministrul cultelor ar nedreptăți pe uniți.

P. S. Episcopul Oberlei Iosif Hossu: Cer cuvântul.

Dl Vasile Goldiș, ministrul cultelor artelor: Aceste alergări pripite la factorii constituționali în afară de resortul competent le găsesc neîntemeiate și politice foarte suspecte. Totuși nu am fost supărat, fiindcă un ministru trebuie să-și păstreze în toate împrejurările obiectivitatea, sângele rece, simțul de echitate.

P. S. S. Episcopul greco-catolic român al Oradiei Mari, Valeriu Frențiu: Am declarat că nu suntem mulțumiți cu răspunsul și vom merge mai departe.

D-l Vasile Goldiș, ministrul Cultelor și Artelor: Prea sfințite dela Oradea, vă rog să fiți mai liniștiți; n'aș vrea să arăt Onor. Senat, că d-ta ai alergat pretutindeni și că ai obiceiul să ameninți cu alergări și în afară de hotarele țării.

Voci: E rușine !

P. S. S. Episcopul greco-catolic ro-

mân dela Oradea-Mare Valeriu Frențiu: Nu este adevărat !

D-l Isidor Satara: Vai domnilor, nu-i drept să ne acuze ! Este român ca și noi (intreprinderi, tumult, protestări).

I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, Pimen: Ar fi grav de tot dacă în adevăr, ar fi așa.

P. S. S. Episcopul greco-catolic român al Oradiei Mari, Valeriu Frențiu: Am declarat dlui ministru, că nu suntem îndestulați cu răspunsul ce ne-a dat și că mergem mai departe (tumult, sgomot, protestări).

D-l Vasile Goldiș, ministrul Cultelor și Artelor: Afară de aceste apeluri ni s'au adresat în cauză comunicări și în parlament. În cameră, părintele Ion Coltor, un distins membru al bisericii unite, a crezut de cuviință să-și ridice și dânsul cuvântul de protest și în cursul vorbirii sale subliniasse în deosebi, că eu fac o mare nedreptate bisericii ortodoxe române și a provocat biserezile ortodoxe să vină să protesteze, să-și apere drepturile față de deciziunea ministerului.

E ceva straniu și suspect, dar în

Dela delegația permanentă județeană

În ziua de azi, întrunindu-se delegația permanentă, au fost examinate și rezolvite diferite contestații, îndreptate, în contra hotărârii consiliilor comunale din județ.

S'au aprobat mai multe hotărâri a consiliilor comunale din județ, chestiuni de interes local.

S'a mai discutat și adus hotărâre în chestiunea neînțelegerii ivite între comunele, Ignești și Minead, pentru izlazul comun.

Pentru aplanarea acestui diferend, delegația permanentă județeană a hotărât, să fie chemate părțile interesate înaintea comisiei de conciliere, care este în drept și chemată a interveni în asemenea cazuri, în conformitate cu art. 290, din legea pentru unificarea administrativă.

Chestiunea izlazului din Aradul-nou

Consiliul comunal din Aradul-nou, încă în anul 1923, a adus o hotărâre, în care se prevede a-l se da autorizație Composesoratului urban din comună să poată cere și efectua, rectificarea în cartea funduară, trecerea izlazului, asupra acestui composesorat, care izlaz, din greșeală s'a

înregistrat pe numele comunei, — de fapt fiind proprietatea composesoratului.

Această hotărâre a consiliului comunal din anul 1923, a trecut prin toate formalitățile legale și aprobată de către prefectul județului de pe atunci, și din partea ministerului de Interne.

În anul 1926 câțiva locuitori din comuna Aradul-nou, au revenit cu diferite justificări și motive nebazate, asupra acestei chestiuni definitiv tranșate, cerând dela dl prefect Boneu, să se dispună o nouă cercetare a cauzei și să se dea ordin consiliului comunal să se revină asupra hotărârii aduse în anul 1923 în sensul ca, teritoriul să fie trecut asupra comunei politice, dela composesoratul din Aradul-nou.

Delegația permanentă județeană s'a ocupat cu această chestiune cercetând din nou dosarul cauzei, și găsind că, izlazul a fost în todeauna proprietatea composesoratului Aradul-nou și că, numai din greșeală a fost înregistrat asupra numelui com. politice, a respins cererea amintită mai sus, îndrumând pe reclamanți să-și valideze pretențiile pe calea legii, dacă se cred neîndreptățiți.

Campania de defăimare contra României

— Efectul știrilor alarmante —

Știrile cari în ultima lună, au fost răspândite în presa străină despre situația din România, oricât de fantastice și de neîntemeiate, au fost totuși, au avut un efect în unele cercuri străine, dăunător pentru interesele țării. O dovadă ne dă, între altele, și următoarea scrisoare trimisă de un distins financiar englez cu legături în România unui prieten al său din București:

„În Londra, în ultimul timp creștea necontenit interesul pentru afacerile românești. Acest interes ar fi sporit încă, dacă nu s'ar fi ivit nenorocita întâmplare cu îmbolnăvirea Regelui și n'ar fi izvorit din asta tot soiul de șvonuri fantastice.

„Principalul izvor de agitație, a fost o serie de telegrame trimise ziarului „Daily Express“ de către un domn H. I. Greenwall; îți trimet specimene din articolele pe cari le transmite dânsul. Vei observa că pe unele scrie: „prin curier la frontieră“, ceea ce denotă că știrea e de un alt fel de caracter încă decât ar fi trimisă prin telegramă dela București, ar fi censurată sau reținută.

„Nu-ți poți închipui ce efect rău au avut aceste telegrame nu numai în ce privește creditul și vaza României, dar și valoarea investițiilor engleze în această țară. De exemplu, acțiunile unei socie-

tăți petrolifere cu interese în România erau cotate 26, astăzi ele sunt sub 24, și probabil vor cădea încă, ceea ce însemnează o pierdere de 400,000 lire sterline.

„Principalul sprijin al celor dornici să împiedice investiții de capital în România, e această serie de telegrame alarmante. Eu am făcut toate eforturile să combat acest lucru, spunând tuturor pe cari îi întâlnesc, că nimic anormal nu se poate întâmpla și că aceste telegrame sunt expediate cu un scop bine definit...

„Repet, aceste știri fac România nespun de mult rău...

Cine este acel domn H. I. Greenwall, care are legături atât de strânse cu București și primește „prin curier special“, la frontiera României, corespondențe pline de minciuni și calomnii la adresa țării noastre?

Nu este însă greu de precizat sursa acestor infamii. Este regretabilă ușurința cu care zările străine, pretins serioase, informează pe cetitorii lor și apoi este condamnabilă absența de seriozitate în alegerea colaboratorilor lor, cari sunt însărcinați cu transmiterea știrilor din România.

* Școala confesională ortodoxă română din Arad se contopește cu școala normală de băieți

Ministerul instrucțiunii a dat o decizie prin care școala confesională ortodoxă română din Arad, se contopește cu școala normală de Stat de băieți din acest oraș, formând o singură școală, sub numele de școala normală ortodoxă română de stat „Titu Maiorescu“.

Corpul didactic al școlii normale ortodoxe-române, va fi primit la școala normală ieșit din fuziune, cu drepturile ce le are.

Directorul școlii normale române dl Ștefan Ciuceanu, actual director al celei de stat.

Dl T. Botiș rămâne director numai al seminarului teologic din Arad, considerându-se demisionat din funcțiunea de director al școlii normale confesionale.

Corpul didactic va fi recrutat în viitor printre românii ortodoksi reușiți la examenele de capacitate, date în fața comisiunilor de capacitate pentru școlile secundare și normale de stat. Astfel, când o catedră rămâne liberă la această școală, se va putea transfera de minister, numai acel profesor secundar, care va avea, pe lângă recomandarea consiliului de inspectori generali de învățământ și avizul favorabil motivat și ulterior al consistoriului.

Profesorii de religie, de cântare (muzică vocală și bisericască) vor fi

numiți de minister, cu asentimentul prealabil al consistoriului, dintre cei care au titlurile de capacitate.

Consistoriul va avea dreptul de control moral bisericesc, asupra școlii și va putea sesiza ministerul — la nevoie — spre a lua măsuri de îndreptare.

În corpul edificiului școlii fuzionate va fi o capelă ortodoxă română pentru celebrarea serviciului divin de către profesorul de religie.

Până se vor amenaja toate pavilioanele necesare școlii normale ortodoxe române „Titu Maiorescu“, consistoriul e obligat să pună la dispoziție clasele și localul ce-l ocupă actualmente școala normală ortodoxă română a consistoriului.

Eparhia și județele limitrofe se obligă a contribui cu suma de cel puțin un milion lei, pentru amenajarea școlii normale ortodoxe-române „Titu Maiorescu“.

Dl Curtius însărcinat cu formarea cabinetului german

Berlin. — Președintele Reich-ului a însărcinat pe dl Curtius cu alcătuirea noului cabinet. Dl Curtius și-a rezervat libertatea să dea răspunsul definitiv după ce va avea întrevăderi cu șefii diferitelor fracțiuni din Reichstag.

definitiv mă bucur când văd pe frații uniți, sărind într'un ajutorul bisericii noastre strămoșești ortodoxe române. Spre liniștirea dumnealor însă vreau să se știe, că din partea bisericii ortodoxe române nici un singur cuvânt nu s'a ridicat în contra acestei decizii.

O voce: Mai catolic decât Papa!

D-l Vasile Goldiș, ministrul Cultelor și Artelor: Din contră, am primit din partea organelor competente ale bisericii ortodoxe române aprobări și mulțumiri, că în sfârșit caut să aplic legea bisericii ortodoxe române și să o aduc în concordanță cu rosturile ei de viață. Deciziunea aceasta, domnilor, nu este decât o zală în șirul lung al acțiunilor, demersurilor, dispozițiilor, cari trebuie luate pentru aplicarea legii bisericii ortodoxe române. Legea promulgată la 6 Mai 1925, creiază o situație cu totul nouă pentru biserica ortodoxă română.

Cum a fost mai înainte?

Fericită noastră țară, România nouă s'a alcătuit din mai multe provincii, Vechiul regat, Ardealul, Bucovina, Basarabia. Toate aceste părți locuite și

mai înainte de români, cari trăiau sub diferite regimuri bisericești.

În Vechiul regat, Biserica ortodoxă română era aproape statificată. Aci statul guvernă biserica cu ajutorul clerului și dela Ministerul Cultelor depindea oarecum mersul, progresul și viața bisericii. În Ardeal, frații noștri de acolo trăiau sub regimul Statutului organic al marelui Șaguna: în Bucovina trăiau sub scutul legilor austriace, iar în Basarabia, biserica era iarăși o biserică statificată, în fruntea căreia se găsea odinioară Țarul.

Era o necesitate, ca aceste diferite regimuri să fie aduse în armonie, era una dintre cele mai mari probleme pentru Statul românesc, ca aceasta imensă majoritate a populației, care este ortodoxă să-și afle expresiunea solidarității sale religioase în organizarea unitară a bisericii ortodoxe române.

Încă în 1919, se începe lucrarea de unificare a acestei biserici. Sunt aci persoane care poate își aduc aminte de o încercare a regimului dlui Vaida, când dl Borcea, ministrul cultelor de atunci, către care nutresc cea mai

înaltă stimă, a voit ca printr'un singur articol să reguleze și să unească biserica și sunt aci persoane care știu câtă energie a trebuit să cheltuim eu și alții, pentru ca să oprim această încercare.

S'a regulat mai apoi firul normal al tratativilor.

Ani de-a rândul problema a fost discutată de către toate corporațiunile cu cădere. În Ardeal la Sibiu, în congresul mitropolitan național bisericesc importanta chestiune a fost obiectul discuțiilor în mai multe sesiuni. S'au ocupat de această mare problemă toate organele bisericești cu cădere în Vechiul regat, în Bucovina și Basarabia, Sf. Sinod chiar și-a spus în diferite rânduri cuvântul. Din delegații ai tuturor provinciilor s'au instituit în sfârșit o constituanta bisericească. De pe urma tuturor acestor laborioase frământări s'a ajuns în sfârșit sub guvernul precedent la un proiect de lege, care nu era opera politică a unui partid, ori a unui guvern, ci opera bisericii însăși. S'au făcut concesii din toate părțile, au cedat și unii și alții în dragoste frățească și unde nu s'a putut

ușit să pună pe fugă pe bandiți, car s'au retras spre șoseaua Conak-Trupcilar, trăgând numeroase focuri de armă.

La o depărtare de 300 metri de satul Conak, victima Petre Bârdeanu care se întorcea dela Bazargic spre postul său, a fost atacat mișelește pe la spate de cei patru comitagi, car au tras două focuri de armă, doborându-l.

Imediat s'a dat alarma spre a se putea priade comitagii, dar aceștia fiind ascunși de locuitorii bulgari de Cuingiuk, au reușit să se facă nevăzuți.

Vestea despre această nouă crimă a comitagilor bulgari a produs în rândurile elementului românesc o indignare de nedescris.

Dl general Vlădescu, comandant diviziei a IX-a și a zonei stărei de sediu, a dat următorul ordin de zi de comandament:

„Am luat cunoștință cu durere de uciderea mișelească a plutonierului jandarm Bârdeanu Petre.

ajunge la perfectă înțelegere, s'a lăsat timpului rezolvarea, ca nimeni să nu se simte jignit.

Astfel cu ajutorul lui Dumnezeu... cu înalta înțelepciune a celor ce a condus biserica în vremurile acestea, legea s'a făcut, așa că legea din 6 Mai 1925, nu este o lege politică, ci este legea pe care însăși biserica ortodoxă română și-a dat-o sie-și. (Aplauze în delung prelungite.)

Și aceasta s'a făcut după alcătuirea Constituțiunii. Erau încercări de a face o lege bisericească înainte de a avea noua constituțiune și înalții prelați, car sunt de față, își vor aduce aminte de eu în todeauna am protestat în contra acestei încercări. În congresul del Sibiu și în todeauna am spus: este imposibil să facem legea bisericească înainte de a-și da noul stat român Constituțiunea. Fiindcă în această Constituțiune trebuiau fixate principiile generale, de după care Statul român să mite îndrumarea și organizarea vieții religioase în cadrele sale. Constituțiunea de fapt stabilește precis și încheie aceste principii.

(Va urma.)

Mișcare în administrația județului Arad

Mutări de notari la cerere, pe data de 1 Ianuarie 1927

Notarul Ioan Kerekes, din comuna Moroda, la comuna Mocrea.
Aurel Stan, din comuna Peregulmic, în comuna Aradul-Nou.
Dr. Aurel Oancea, din comuna Aradul-nou, în comuna Gurahonț.
Emil Cismaș, din comuna Peregul-Mare, în comuna Peregul-Mic.

Mutări de notari în interes de serviciu, pe data de 1 Ianuarie 1927

Notarul Țițonea, din comuna Gurahonț, în comuna Moroda,

Numiri de notari, pe data de 1 Ianuarie 1927

Di prefect V. Boneu a numit pe notarul diplomat Camil Antonescu, numit în postul de notar la Pâncota, este însă detașat ca șef de cabinet, la prefectura județului Arad și în acest timp, notariatul Pâncota, este jirat de către notarul diurnist Gh. Câmpian, care a fost scos la pensie, pe data de 1 Ianuarie 1927.

Notarul diplomat Ioan Ferencz, numit în postul de notar în comuna Crocna, în locul notarului Ștefan Simon demisionat.

Notarul diplomat Păgălaș Aurel, iunior, numit de notar în comuna Irațoșul.

Noul cod penal sovietic

— Inăsprirea pedepselor contra mituirii și defraudării —

Zilele acestea a intrat în vigoare noul cod penal sovietic. Legea în privința mitei și defraudării a stabilit pentru anumite cazuri și pedeapsa cu moartea. Această pedeapsă este motivată de juriștii sovietici prin faptul că în Rusia nu există o singură întreprindere sau instituție unde să nu domnească regimul mituirii într-o formă sau alta. Această lege a intervenit mai tîrziu în urma marilor procese de mituire ce au avut loc anul acesta în Rusia. În ce privește defraudarea și escrocheria, Rusia sovietică se află în prezent în stadiul unei oarecari „stabilizări”, adică aici numărul cazurilor n'a crescut, dar nici a scăzut. Pentru a reduce a neregurilor noua lege prescrie măsuri mai severe și stabilește pedeapsa cu moartea. Articolele în privința mituirii sunt după-

cum se vede fundamental schimbate. Dacă un funcționar ia mită poate fi condamnat după noul cod penal la doi ani închisoare. Pentru cazul când un funcționar răspunzător care a fost odată condamnat pentru mită și a comis a doua oră același delict articolul prevede că i-se poate da de la minimum doi ani închisoare până la pedeapsa cu moartea.

Caracteristic pentru noua lege a mituirii este faptul că persoana care ia mită este mai strict pedepsită decât aceea care oferă. Persoana care a dat mită poate fi condamnată la maximum cinci ani închisoare. Persoanele ce au fost silite să dea mită sau după cât li s'a luat mită au declarat faptul autorităților superioare, nu vor fi supuse pedepselor.

INFORMATIUNI

Cine este dela 1 Ianuarie 1927 ofițer al stării civile

Conform unei dispozițiuni ministeriale, județul a dat ordin circular la toate primăriile, punându-le în vedere cele în dreptul, că până la 1 Ianuarie 1927 funcția de ofițer al stării civile, până la noul ordin sau mai bine zis, până ce nu se va modifica prin lege articolul 60 din legea pentru unificarea administrației.

Conferința internațională a pașapoartelor

Eri s'au întrunit delegații statelor fiind invitată și România, spre a lua hotărâri în ce privește sistarea obligativității vizării pașapoartelor. Scopul principal a conferinței este aceasta chestiune de mare importanță.

Vaporul „Vasile Lupu” avariat

Vaporul „V. Lupu”, ieri s'a avariat, pe când era pe drum spre Isocia-port. Călătorii alarmați au provocat o panică mare pe aord, însă mulțumită căpitanului de vapor, care și-a păstrat calmul, și prin aceeași toți călătorii au fost salvați, fiind transportați pe vaporul sosit într'un ajutor. După ce s'au salvat și coletele și posta, vaporul s'a scufundat până la podul de comandă.

Dela Căminul orașului pentru ucenici

La apelul Direcțiunii Căminului orașului, în scopul ajutorării ucenicilor săraci, au binevoit a contribui.

Banca Victoria — lăsând a se croi 30 perechi ghețe pentru ucenici. Fabrica „Astra” — 10.000 lei.

Rog să primească și pe aceasta cale, deplina mea mulțumită pentru sprijinul dat.

Liviu Dublea. Dir. adm.

Loterie

În locul prefecturii județului, biroul dlui primnotar jud. Petruțiu, fiind de față dl prefect Boneu, în ziua de 13 I s'a tras la sorți 1 șal de matasă cafenie în valoare de 600 lei a dnei Vădv. Gajdos, acest șal a fost câștigat de dl Mihail Hoffmann notarul din comuna Petriș.

Banii au fost predați locului în drept pentru fondul ajutorării sinistratilor și norocosul câștigător încunoscîntat despre rezultatul loteriei.

Chestiunea tronului ungar

Ziarele din Budapesta desmint categoric șvonurile cu privire la aranjarea chestiunii tronului ungar la Roma de către contele Bethlen zicând că, toate combinațiile și știrile sunt lipsite de orice temei, fiind toate inventate de către doritorii de senzații.

Un nou organ al liberalilor din Cluj.

Cu data de 12 curent a apărut în Cluj organul partidului liberal, sub numirea „Națiunea”.

În atenția publicului

Librăria Bloch, roagă pe toți cei, ce și-au abonat bilete pentru concertul Enescu, să și le scoată cel mult până'n ziua de 15 cor., căci fiind foarte căutate, nu mai pot fi reținute.

Cutremur

Eri noaptea un cutremur, care a durat vre-un sfert de oră a înspăimîntat populația.

Nici un caz de moarte nu s'a înregistrat, fără numai câteva case s'au dărâmat în urma acestui cutremur.

Judecarea dictatorului Pangalos

ATENA. Eri a început procesul de înaltă trădare intentat fostului dictator Pangalos.

Arestarea a 6 episcopi mexicani

LONDRA. Din Mexico se anunță că episcopul Tavasco, care ocupă funcția de secretar al colegiului episcopical mexican, a fost arestat eri împreună cu alți cinci episcopi. Tavasco a ținut de mai multe ori discursuri în numele bisericii catolice dela începutul crizei între guvern și biserică.

LONDRA. Din Mexico se anunță că imediat după arestarea episcopului Tavasco a fost expediat cu destinație necunoscută. Se crede că va fi deportat. Odată cu dânsul au mai fost arestați și alți membri ai clerului și câțiva laici. Episcopul Tavasco a fost ridicat chiar din clădirea episcopiei.

Sovietele și-au sporit bugetul armatei

LONDRA. Din Moscova se anunță că pretextând politica războinică a Poloniei, comisiunea financiară a Consiliului sovietelor a sporit bugetul armatei cu 100 milioane ruble.

Interesele americane grav amenințate în Nicaragua

BERLIN. Președintele Coolidge a adresat un mesajiu Congresului declarând, că Statele Unite trebuie să pună capăt revoluției din Nicaragua, deoarece fără un guvern durabil în această țară, capitalurile și interesele americane ar fi în primejdie gravă.

Din Managua se anunță că infanteria americană a debarcat la Las Perlas declarând întreaga regiune ca netură.

Un complot sovietic în Piemont

PARIS. „Matin” află din Turino că la Collignom, în Piemont, poliția a descoperit un important stoc de arme și munițiuni precum și căști purtând insignele sovietice.

Târgul de Mostre Internațional din Budapesta

Camera de comerț și de industrie din Arad ca reprezentantul onorific al Târgului de Mostre Internațional din Budapesta aduce la cunoștința generală, că Târgul de Mostre Internațional din Budapesta se va ține în zilele 30 Aprilie 9 Mai 1927. Toate informațiunile referitoare la Târgul de mai sus se dau în biroul Camerei. Camera de comerț și de industrie atrage atențiunea comercianților cari sunt dispuși să preia reprezentanța firmelor din Budapesta, să se prezinte în biroul Camerei pentru a completa chestionarele referitoare la preluarea reprezentanțelor.

Rusia expulzează pe reprezentanții Bisericii străine

Riga. — Din Moscova se anunță, că guvernul sovietic a invitat pe reprezentanții Bisericii străine să părăsească deosebiți pe rusi. Decretul prezentează încheierea pe bapști și pe reprezentanții Bisericii americane cari în ultimul timp au reușit să câștige mare popularitate printre masele jărănești.

Atacul bolșevicilor la Bugaz

București. — Autoritățile din Chișinău au fost înștiințate eri, că trupe bolșevice au atacat cu arma și mitraliere postul de grăniceri din Bugaz, o comună lângă Cetatea Albă. Bolșevicii au aruncat granate deasupra voinei în care erau instalați grănicerii însă să o aprindă. Sosind trupe în ajutor, grănicerii au reușit fără să aibă pierderi a respinge stacul și au constrâns pe bolșevici să se retragă dincolo de Nistru.

Ministerul de război a dispus o anchetă severă.

x Dela Comitetul Sindicatului Brutarilor din Arad Prin aceasta se aduce la cunoștință onor. public, că a urcat prețul cornurilor, franzelelor etc. dela 1 la 2 lei, față de această urcare un corn conține circa jumătate dgr. unt și greutatea e de 3 dgr., a celui cu lapte e de 4 dgr. și a celui cu apă e de 5 dgr. (50)

x Convocare. Clubul Sportiv român Cloria-Cfr., prin aceasta convocă adunarea generală ordinară pe ziua de 23 Ianuarie 1927 la orele 10 a. m. în sala de ședință a Primăriei. (506) *Prezidenția.*

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada Ionel C. Brătianu. Mâncări bune și ieftine. ∴ servietu punctual.

Spectacolele zilei

Teatrul orașenesec.

Vineri: La orele 8 seara „Prin cesa circuitului”.

Cinema Apollo.

Vineri: „Faust”, operă. Reprezentațiile încep la orele: 5, 7 și 9.

Cinema Urania.

Vineri: „Fiul lui Tarzan”, seria II. Reprezentațiile încep la orele: 5, 7 și 9.

Poșta redacției.

„Ovidiu”. Rugăm, chestiuni serioase de interes local, cari, ar interesa mai mult publicul, scrise în termeni scurte, nu multă frază.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Deschiderea dela 13 Ianuarie 1927

Berlin	123.05
Amsterdam	207.50
New-York	519.—
Londra	2518 25
Paris	2060.—
Milano	2100.—
Praga	1534 50
Budapesta	9065.—
Belgrad	914.—
București	272.50
Varșovia	57.50
Viena	7307 50

BUCUREȘTI

Devize

Paris	760.—
Berlin	45.50
Londra	926.—
New-York	193.75
Italia	820.—
Elveția	3790.—
Viena	2700.—
Praga	566.—

Valute

Napoleon	760.—
Mărci	45.50—
Leva	1.30—
Lire otomane	92.—
Lire sterline	935.—
Fr. rancezi	—7.70—
Fr. elvețieni	37.—
Lire italiene	8.30—
Drahme	2.40—
Dinari	3.40—
Dolari	191.—
Marca poloneză	23.—
Cor. austr.	28.—
Cor. ung.	27.50—
Cor. cehoslov.	5.75.—

Direcțiunea Uzinelor de Gaz

a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de caldorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunate Secția gaz aerian:

Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Bioul uzinelor

din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc.

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și cantă atelierul lui IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Caragiael Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al doamnei **Cristina Sabău**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiunile de modele pe pânză. 1

Citiți și răspândiți „Cuvântul Ardealului”!

Încearcă și vei vedea că „COLORIT” scoate culoarea stofelor vopsite, din albituri: rujina, cerneala și petele de poame. Comercianților la dorință le servim cu musrte.

„COLORIT”

laborator chimic ARAD, Strada Românilor No. 6, 000 483

CASA CERCUALA PENTRU ASIGURĂRILE SOCIALE ARAD.

No. 10108—1926.

PUBLICAȚIUNE.

În conformitate cu Deciziunea No. 78085 din 1926, a Direcțiunei Generale a Asigurărilor Sociale, se aduce la cunoștință tuturor patronilor și asiguraților, că dela data de 1 Ianuarie 1927, atât cotizațiile de boală cât și ajutoarele bănești de boală, leghuzie, alăptare și înmormântare s'au fixat în cinci (5) clase, după cum se specifică mai jos:

Clasa	Salariul maxim asigurat		Salariul mediu asigurat		Cotizații 40% din salariul mediu zilnic	
	pe zi	pe săpt.	pe zi	pe săpt.	pe zi	pe săpt.
I.	Fără sal. sau până la 25 Lei	Fără sal. sau până la 150 Lei	12.50	75.—	—50	3.—
II.	Dela 25—35 Lei incl.	Dela 150—210 Lei incl.	30.—	180.—	1.—	6.—
III.	Dela 35—65 Lei incl.	Dela 210—390 Lei incl.	50.—	300.—	2.—	12.—
IV.	Dela 65—85 Lei incl.	Dela 390—510 Lei incl.	75.—	450.—	3.—	18.—
V.	Dela 85—115 L. și peste 115 L.	Dela 510—690 și peste 690 Lei	100.—	600.—	4.—	24.—

Ajutoarele bănești:

Clasa	Ajut. bănești de boală 60% din sal. med. zilnic asigurat		Ajut. bănești de leghuzie 75% din sal. zila, med. asig.		Ajut. bănești de alăpt. 50% din sal. zila med. asig.		Ajut. înmormânt. de 30% ori salar zilnic mediu asigurat		
	pe zi	pe săpt.	pe zi	pe săpt.	pe zi	pe săpt.	leg.	spor.	Total
I.	7.50	52.50	9.50	66.50	6.50	45.50	375.—	2000.—	2375.—
II.	18.—	126.—	22.50	157.50	15.—	105.—	900.—	2000.—	2900.—
III.	30.—	210.—	37.50	262.50	25.—	175.—	1500.—	2000.—	3500.—
IV.	45.—	313.—	56.50	395.50	37.50	262.50	2250.—	2000.—	4250.—
V.	60.—	420.—	75.—	525.—	50.—	350.—	3000.—	2000.—	5000.—

Cifrele sunt trecute rotunjit în minus la cotizații și în plus la ajutoarele bănești.

Echivalentul competențelor în natură stabilită de Cons. Conducere al Casei:

Alimentare pentru: ucenic lunar în Arad 400.— Lei, în provincie 300.— Lei.
 „ „ caldă lunar în Arad 800.— Lei, în provincie 600.— Lei.
 Locuință: în Arad 1 cameră 100 Lei, 2 camere 200 Lei. în provincie 1 cameră 50 Lei, 2 camere 100 Lei.
 Haine: suma anuală 3000 Lei. Ghete: suma anuală 600 Lei, Pământ de iugher 1500 Lei. Grădină de iugher 2000 Lei. Iluminat: pe an 200 Lei. Încălzit pe an 1000 Lei.
 Întreținere totală: ucenic lunar în Arad 600.— Lei, în provincie 500.— Lei.
 „ „ caldă lunar în Arad 1000.— Lei, în provincie 800.— Lei.

Producte: 1 kgr. grâu 8 Lei, 1 kgr. porumb 5 Lei, 1 kgr. făină 12 Lei, 1 kgr. slănină 50 Lei, 1 kgr. sare 2 Lei.

Domnii patroni sunt obligați să anunțe de urgență din nou Casei Cercuale Arad, toți salariații angajați, spre a fi încadrați în noile clase, în caz de neanunțare, vor fi încadrați din oficiu, iar patronii, vor suporta eventualele consecințe.
 Arad, la 20 Decembrie 1926. 470

Casa Cercuală a Asigurărilor Sociale Arad.

Cenzurat: Prefectura Județului.

Imprimeria Județului S. A. A

România
Primăria comunei Șeitin
Jud. Arad — Plasa Pecica.

Nr. 34—1927. 503

Publicațiune

Primăria comunei Șeitin publică licitațiune minuentă pe ziua de 22 Februarie 1927 la orele 9 a. m. pentru curățirea alor 2 fântâni (bazine), furnizarea alor 2 fântâni (sistem »Northun«) cu pompă de mână și cu țeviile aparținătoare.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea dealtcum în biroul notarial.

Licitațiunea se va ținea în conformitate cu legea contab. publice cu oferte închise și sigilate, cari se vor înainta primăriei până'n ziua licitațiunei, când se va depune și un vadiu de 10% după suma oferită în numerar ori în hârtii de valoare.

Șeitin, la 5 Ianuarie 1927.

Primar: (ss) Gh. Păcurar.

Notar: (ss) Micu

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparținătoare artei tipografice. — Depozit de imprimare: primare secretariale și advocațiale. ::

Szántó și Kon

Prețurentul de iar

Costum p. bărbați dela . 1750
 Costum p. băieți dela . . 1250
 Costum p. băieți cu pant, scurți dela 1050
 Palton p. bărb. negru dela 2200
 Palton p. bărb. cu blană . 2600
 Palton p. bărb. ulst. și raglan dela 1850
 Palton p. băieți ulst. și raglan dela 1350
 Palton p. băieți dela . . . 850
 Paltoane de piele dela . . 4200
 Impermiabile (gumă) dela 950
 Impermiabile p. dame dela 1150
 Mare asortiment de stoffe din străinătate. Uniforme pentru școlă măsură. Arad, Piața Avram palatul Teatrului.

Haine (blouse) croșet

veste, Poulle-uri, ciorapi, mănunchi elegante de mătase, tricouri (în se capătă pe lângă prețuri convenabile) SZÁNTÓ, Str. Eminescu Arad.

Prima Casă de Imprumut p. net S. A. Cluj, Sucursala Bulevardul Carol I, Nr. 70.

Publicațiune.

Toate obiectele amanetate și efecte cu scadență la 31 Decembrie 1926, în și nerescumpărate în termen legal, se vor vinde prin licitație publică forțată în ziua de 14 Ianuarie 1927, la orele 3 d. localul firmei din Arad, Carol No. 70, Arad, la 12 Ianuarie 1927.

Direcțiunea Prima Casă de Imprumut p. net S. A Cluj Sucursala

Somațiune.

Lichidarea societății așezată din Brad »Fabrica cu aburi cărămidă și de țigle« fiind hoid înregistrată cu decizul sub 153/11—1926 al Tribunalului secția comercială, în sensul 202 din cod. comerț, toți creditorii societății sus indicate sunt obligați să se prezinte în termen de (6) șase luni săv socotindu-l dela publicarea prezentei somațiune și valideze creanțele lor sub condiția să, că după expirarea termenului achitarea creanțelor cu lor cunoscuți și distribuirea lor societății vor urma fără deredere la creanțele nevalide. Fabrica cu aburi de cărămidă și de țigle Anonimă din Brad sub licență

Înștiințare!

Onorațiilor Părinți! Că mai bune haine pentru copii din l-a material după ultima începând de Lei 1800 vizitați firma

EUGEN MADARĂ

croitor de haine pt. bărbați Arad, Str. Greclanu 5.

Reclama

este sufletul comerciului